Zaterdag, 11 Januari 1902.

49ste jaar. — Nr 4.

Men schrijft in te Tongeren bij M. COLLÉE, uitgever en eigenaar van dit blad.

De *Postrijder* verschijnt 's dinsdags, 's donderdags en 's zaterdags.

Alle toezendingen van brieven, geld of aankondigingen moeten *franco* gedaan worden aan den uitgever, Groote Markt, n° 37-39, te Tongeren.

DE POSTRIJDER

DER PROVINCIE LIMBURG.

Abonnement :
Drie maal per week 6 franks per jaar.
Twee » » 4 »
Een » » 2 »
Een blad afzonderlijk 10 centiemen.
De abonnementen zijn vooraf betaalbaar.
Aankondigingen 15 centiemen per drukregel.
Reclamen, vonnissen en andere artikels vooraan of binnen in het blad : 1 fr. den drukregel.

Nieuwe PREMIE
voor onze geabonneerden.

Wij bieden, dit jaar, onze geabonneerden een *nieuwe, gansch buitengewone* **premie** aan, bestaande in een *PORTRET in PASTELTEEKENING* 40 × 30 op bristol 65 × 50, van den persoon waarvan de geabonneerde eene zeer goede lichtteekening (photographie) zal zenden aan onzen schilder **M. TH. LAFORCE.**

Dit slag van portret, waarvan onze geabonneerden zich de zachtheid, de fijnheid en de goede uitvoering kunnen overtuigen, heeft eene waarde van **100 franken**. Wij leveren het bij uitzondering aan onze geabonneerden **voor 18 franken.**

Niettemin, daar een groot getal onzer geabonneerden, sedert verscheidene jaren, bij middel van onze jaarlijksche premiën van portretten in olieverf, eene galerij vormen van hunne gansche familie en van hunne vrienden, willen wij hen niet beletten er mede voort te gaan, en al degenen die zulks verlangen, schenken wij nog **kosteloos** het portret visietkaart, en voor **6 fr. 50** het prachtportret op paneel 14 × 10, met het kader 32 × 28 een luisterrijk schilderstuk vormende.

Om de premiën ta bekomen, schrijve men aan het bureel van dit blad, met bijvoeging van eenen postzegel van *10 centiemen* voor het verzenden der premiën-bons.

Nog eene PREMIE
aan onze geabonneerden.

PORTRET IN OLIEVERF.

Alle geabonneerden aan den *POSTRIJDER*, oude of nieuwe, hebben recht op eene artistieke premie, van het grootste belang.

Ingevolge eene overeenkomst welke wij gesloten hebben met M. TH. LAFORCE, kunstschilder van talent, zal ieder onzer geabonneerden, **KOSTELOOS** recht hebben op zijn PORTRET IN OLIEVERF, (grootte portret-visietkaart) op houten paneel, 14 × 10, zonder kader, ofwel op eene **prachtpremie** van eene waarde van **2 fr. voor 6,50 fr.**

Deze premie bestaat in een PORTRET IN OLIEVERF *met aanzienlijke vergrooting* der oude of nieuwe, hebben recht op eene artistieke premie, van het grootste belang.

Ingevolge eene overeenkomst welke wij gesloten hebben met M. TH. LAFORCE, kunstschilder van talent, zal ieder onzer geabonneerden, **KOSTELOOS** recht hebben op zijn PORTRET IN OLIEVERF, (grootte portret-visietkaart) op houten paneel, 14 × 10, zonder kader, ofwel op eene **prachtpremie** van eene waarde van **2 fr. voor 6,50 fr.**

Deze premie bestaat in een PORTRET IN OLIEVERF *met aanzienlijke vergrooting* der modellen visietkaart, in eenen prachtigen gulden en fluweelachtigen kader, stijl acanthe, 32 × 28, en geeft recht : 1° op de volstrekte gelijkenis, 2° op de ongeschonde teruggaaf der medel-photographieën.

Om eene dezer premiën te bekomen, is het voldoende aan den schilder eene goede photographie te sturen, vergezeld van een premie-bon.

Dit bon, dat al de noodige inlichtingen inhoudt, zal door ons geleverd worden van elken geabonneerden die er aanvraag zal van doen, aan den uitgever van den *POSTRIJDER* (*onder voorwaarde er eenen postzegel van 10 centiemen bij te voegen, om de verzendingskosten te dekken*).

VOOR DEN PAUS.

Bedrag der vorige lijsten fr. 9,029,50

Men kan de giften bestellen op het bureel van ons blad ofwel bij M. L. Mallié, 52, Bergstraat, Brussel.

TONGEREN, DEN 11 JANUARI 1902.

VAN ALLES WAT.

De koning is ver van huis. Dat is gelukkig voor hem, want daar wat hij zich bezig zullen de klachten der Brusselaars niet tot zijne ooren komen.

Wat men klaagt te Brussel, men klaagt heelg. de zaken gaan niet...

En aangezien men toch altijd iemand verantwoordelijk maken wil, valt men nu op den koning.

« Een koning die altijd op reis is, een koning, die zijne aankoopen doet in den vreemde, een paleis, dat bijna heel het jaar door leeg staat. »

Zou men niet zeggen, als men die klachten hoort, dat de koning de machten den plicht heeft Brussel te doen leven ?

En is het begrijpelijk dat eene stad van dit belang in zich zelve zoo weinig hulpmiddelen vindt, dat zij de kroon moet beschouwen als hebbende tot voornaamsten plicht haar de middelen van bestaan te verschaffen ?

Dat is ongelukkiglijk altoos een weinig het geval geweest, omdat onze Brusselsche nijverheid meer tot de genoegens dienen dan tot de wezenlijke noodwendigheden.

Wanneer de beweging der feesten vermindert ; wanneer men minder kanten, juweelen, bloemen koopt, wanneer men minder dineert en minder danst, laat de Brusselsche handel aanstonds zijne noodkreten hooren.

Laat ons erkennen dat de koning wel zou te doen hebben, indien hij door zijne aankoopen en zijn voorbeeld bestellingen en klieënten moest aanbrengen aan al de magazijnen der hoofdstad.

Dit jaar vooral zou dit zooveel te moeilijker zijn, omdat de terugwerking der finantiëele kracht's en de slechte toestand der nijverheid, veel families van de hooge en gemiddelde burgerij in hunne inkomsten getroffen hebben.

Als troost, heeft de Brusselsche handel nog de bals in 't vooruitzicht, die aanstaande maand bij den graaf van Vlaanderen zullen gegeven worden.

Men rekende op de feesten, die de doorluchtigheid van prins Leopold zullen volgen.

Maar wanneer zullen zij plaats hebben ? Men geeft zelfs geen datum meer op. Zeker is dat, aangezien de koning peter is, zij niet zullen plaats hebben vóór zijne terugkomst.

* *

Niet alleen de koning is afwezig ; de twee meest werkhebbende ministers bevinden zich ook aan de Azuren kust, waar Z. M. ze ontboden heeft.

Dit gaf een blad aanleiding lachend te vragen, of de ministerraad voortaan zou plaats hebben te Villafranca, Beaulieu of Nice ?

Een zonderling land, België, dat zoo maar op afstand kan geregeerd worden.

Men stelle zich evenwel gerust : de afwezigheid der ministers zal niet lang duren en reeds komt M. de Trooz snel terug om zijn ambt te hernemen.

Gij kunt wel denken dat een zoo snelle uitstap, wat men er ook van zeggen moge, niet ondernomen was om gezondheidsreden. 't heeft enkel eene reis voor zaken kunnen zijn, waarin Staatsredenen de voornaamste rol speelden.

Misschien zullen wij eenmaal weten voor welke belangrijke zaak de vorst den minister van binnenlandsche zaken bij hem heeft ontboden ; voor 't oogenblik erkennen goed ingelichte menschen, dat zij er niets van weten.

Wat M. de Smet de Naeyer betreft, dezes uitnoodiging heeft minder verwondering gebaard ; zij is niet zonder voorgaande.

Men herinnert zich dat tijdens den zomer, toen de koning reisde op zijne jacht *Alberta*, zij op zeker ogenblik voor een zijner zeetochtjes, den nachtbaren minister van financiën aan boord heeft genomen.

Men heeft dan gezegd dat de hooge reiziger zijn vrijen tijd gedurende de overtocht had gebruikt, om zijnen eersten minister te bekeeren tot den persoonlijken dienstplicht.

Men bedroog zich, aangezien de minister sedert dien bewezen heeft door zijne daden, dat hij verre van tot den persoonlijken dienstplicht bekeerd te zijn, geroed was het totaal tegenovergestelde principe voor te stellen en te doen aannemen, nam-lijk het vrijwilligerschap.

Maar men heeft van het zeetochtje, door den minister gedaan in gezelschap van den vorst, eene andere uitlegging gegeven, die niet gelogenstraft is.

De koning kent den iever van den minister ; hij weet hoe deze zich rusteloos aan den arbeid overgeeft, in zoo verre dat hij heele nachten in zijn werkkabinet doorbrengt.

Dat is, volgens den koning, zeer ongezond en bezorgd om de gezondheid van den minister, heeft hij het middel gevonden om hem te dwingen verlof te nemen ; hij heeft hem uitgenoodigd 't zij met hem op reis te gaan 't zij zich ergens bij hem aan te sluiten.

Men verzekert dat de laatste uitnoodiging was opgesteld in zeer vriendelijke termen, en 't is op verlangen, uitgedrukt in naam des koonings en van prinses Clementine, dat Mev. de Smet de Naeyer met haren man vertrokken is.

* *

Twee plichten van groot belang zullen M. de Smet de Naeyer terug naar Brussel roepen rond het midden van Januari.

Hij wil aanwezig zijn bij de heropening der Kamer, om te rechtveerdigen wat de liberale bladen, op belachelijke manier, zijne « staatsaanslag » hebben genoemd.

Hij zal de begrooting der dotaties opnieuw neerleggen en aldus aan de Kamer het middel aan de hand doen, om de kwestie van het vrije verkeer op de spoorwegen opnieuw te onderzoeken.

't Is met twee stemmen meerderheid en bij afwezigheid van vele leden der rechterzijde dat de socialisten zich eene algemeene verkeerkaart hebben doen toekennen, in plaats van de beperkte kaart, welke de afgevaardigden thans bezitten.

De Kamer is ongetwijfeld meesteres in de regeling harer uitgaven ; maar om betaald te worden, vereischen deze de tusschenkomst van den minister van financiën en zoo de uitgave strijdig is met de grondwet, heeft de minister het recht zich daar niet meeplichtig aan te maken.

Het lijdt geen twijfel of de meerderheid zal de zienswijze van den minister deelen.

De tweede taak, die M. de Smet de Naeyer kort na zijne terugkeer zal te vervullen hebben, is het voorzitterschap van de internationale suikerconferentie.

De wensch onzer regeerders is dubbel : Zij zouden de afschaffing der premies en de eenmaking der tarieven willen bekomen.

Maar zij mogen zich eerst gunstig achten wanneer zij den eersten uitslag verkrijgen.

De weerstand komt van zekere gouvernementen, die het protectionism tot het uiterste drijven en die zouden vreezen onder een stelsel van vrije concurrentie hun voordeel te verliezen.

Wat Engeland betreft, het is niet meer als vroeger de apostel van vrijhandel ; de geest van fiscaliteit is in dat land binnen gedrongen, sedert zijne financies, eerst is zoo voorspoedig, verdwijnen in den afgrond van den Transvaalschen oorlog.

DE MARTELAARS
van
den Rozenkrans in Polen.

De geloofshaters, alsof zij de christenen van hunnen troost en sterkte willen beroven, randen niet zelden de godsdienstige oefeningen of plechtigheden aan waar zij het meest aan verkleefd zijn. In Polen is de Rozenkrans de godsvrucht des volks. De Polakken zijn gewoon niet alleen den Rozenkrans dagelijks te bidden, maar zelfs op de zonen feestdagen, nadat de kerkelijke diensten geëindigd zijn, zingen zij hem op eenen zoeten en teeves treurigen toon, iets dat aan de poolsche katholieken eigen is.

In dit gebed en in dezen zang, die hun in het geheugen de aandoenlijkste tooneelen afschilderen van het leven van een God-Mensch, van het geheim der verlossing en van de heerlijkheden van den verrezen Zaligmaker, verleenden zij hun geloof, versterkten zij hunne verkleefdheid aan den godsdienst, en, vermits er hun weinige of geene hoop meer overblijft van in deze wereld hunne onafhankelijkheid en de vrijheid om naar eigen wetten te leven weer te krijgen, zien zij getroost de dagen van de verlossing en van den eeuwigen zegenpraal te gemoet.

De russische dwingelanden, bespeurende dat hunne slachtoffers, verre van door hunne vervolgingen in het geloof te verstappen, door eene geheimzinnige en onoverwinnelijke sterkte welke zij in de godsvrucht van den Rozenkrans putten, steeds kloekmoediger werden, besloten deze heilige devoïe te doen verdwijnen.

Het was daarom dat het russisch Staatsbestuur in 1865 het zingen van den Rozenkrans en de orgels uit de kerken deed wegnemen. Doordien de poolsche katholieken aan eene dergelijke dwingelandij wederstonden, ging de woede hunner vervolgers tot maatregelen van geweldadigheid over.

De gevolmachtigden des Staatsbestuurs, deden in vele plaats-n het volk bijeenkomen, en aan elk in 't bijzonder wierd er gevraagd of hij van zin was het zingen van den Rozenkrans te staken, ja of neen Alle antwoord van neen werd op stonden voet met eene geldboet van drie tot vijf-en-twintig roebels gestraft. Men beroofde al degenen, die niet met gereed geld konden betalen, van hunne kleederen en van hun ver-

Vele landbouwers wierden gevangen gezet en vervoerd tot allerlei pijnigingen, ja zelfs om van honger te sterven. Velen kwamen er naderhand uit het gevang, opgezwollen van het geweldig slagen ; eenigen hadden door het groot gebrek hunne gezondheid verloren en twee hunner lieten er het leven bij. De vrouwen vooral toonden de grootste verkleefdheid aan hunne vouwerige godsvrucht van den Rozenkrans.

In een zeker dorp had men er meer dan honderd in eene kamer van een arm huis, die hen ter nauwernood kon bevatten, opgesloten ; gedurende acht dagen waren zij, den eene tegen den andere geperst, genoodzaakt recht te blijven staan, en zij zouden allen van honger gestorven zijn, indien de landbouwers hun niet van tijd tot tijd wat brood door de vensters hadden gegeven. Om hen nog meer te pijnigen, had men den grond met stukken van steenen belegd om hun de voeten te verwonden en men had er water ingegoten om de aarde door en door nat te maken.

Welk eene vernuftige wreedheid van den kant der beulen ! Maar van den kant der slachtoffers, welke eenvoudige en standvastige kloekmoedigheid ! De leden der Broederschappen van den Rozenkrans waren ongetwijfeld indachtig de vervolgingen en den heldenmoed hunner medebroeders van Polen, der kinderen van O.-L.-V. van den Rozenkrans. En met nieuw martelaarsbloed te voegen bij het bloed dat er sedert ren eeuwen en eene halve voor het geloof vergoten wordt, hebben zij aan hunne medeleden der landen waar heden de vervolging woedt, het voorbeeld gegeven van aan de godsvrucht des Rozenkrans getrouw te blijven, zelfs tot aan de dood, zoodat de keurbende van den Rozenkrans haren roem mag dragen in hare gelederen geenen enkelen overloper of verrader te telen. Aan de leden van den Rozenkrans der landen waar men heden rust en vrede geniet, kan een dergelijk voorbeeld dienen om hen meer en meer te versterken in eene godsvrucht die tegen de tijden van vervolgingen, hen met dusdanige kloekmoedigheid en zegeviering bereidt.

DE GEVOLGEN
DER
onrechtvaardigheid.

Nauwelijks eenige weken is in Frankrijk de schandelijke kloosterwet gestemd. Nog hebben de kloosterlingen niet Frankrijk verlaten, nog is hun goed niet aangeslagen en reeds huilen de socialisten en meer anderen, omdat het gouvernement een deel zou aanslaan der fortuinen van de bijzondere personen.

Onder het gemeenste volk van Parijs en andere groote steden, worden oproerige papieren rondgestrooid. Volgens de schriften heeft niemand het recht te bezitten en de bijzonderen hebben niet meer recht aan geld en goed dan gelijk welke kloosters. Men wil er met vuile voeten door. Kost wat kost, zoo schrijven de oproermakers, moet gij, onterfden der fortuin, maar plunderen en stelen ; zij hebben niet goed der kloosters gerooid, wat belet ons het hunne te nemen ?

En verders geven zij het fortuin op van eenige der rijkste joden — in Frankrijk is het geld bijna al in de joodsche handen — en sporen het grauw tot plundering aan.

Wilt gij, zeggen zij, de fortuin van Rothschild kennen ? Zij bedraagt elf milliards !

Die jood heeft een inkomen van 440 milioen per jaar, aan gering kroos genomen. Dat is wat andere peper dan het zoogezegd miljard der kloosters in Frankrijk. Dus de Rothschilds bezitten tien milliards meer dan al de fransche kloosters te samen !

Dit geld, arme drommels, is het uwe, best-elt en plundert de rijken : zij leven op uw zweet en bloed...

Zoo schrijven en zoo leeren die mannen !

En zoo hitst men in Frankrijk de onbegoeden tegen de rijken op !... Aan wie de schuld, tenzij aan de framassons en de liberalen die dit verachterde volk besturen ? Zij hebben het volk hunnen God ontnomen, zij hebben den diefstal gewettigd door het aanslaan van het kloostergoed... Waarom, als de besturuders zoo handelen, zouden de onderdanen het anders doen, mits de kliek van Waldeck, den opperminister, het volk aanleert dat er noch God noch het bestaat ?... 't is te peizen dat Frankrijk algaaw zal roepen : Help ons, Heer !

ONGEVEER
een jaar geleden,

hebben wij aan onze lezers eene welsprekende statistiek kenbaar gemaakt, betrekkelijk het getal *H. Communies in onze stad uitgedeeld gedurende het* eerste jaar dat de E. P. Minderbroeders te Tongeren gevestigd geweest zijn.

Uit deze statistiek blijkt het overgroote goed welk deze heilige kloosterlingen in onze stad verwezenlijkt hebben.

In 1899, werden er, in onze Hoofdkerk, 40950 Heilige Communies uitgedeeld. In 1900, sedert de aankomst der Eerwaarde Paters in onze stad, 40551 ; hetzij eene vermindering van 600.

In 1899, werden er, in de kerk van den Heiligen Joannes Baptista, 18555 Heilige Communies uitgedeeld. In 1900, sedert de aankomst der Eerwaarde Paters, 18490 : hetzij eene vermindering van 1930.

In de kerk van het Begijnhof, werden er, in het jaar 1899, voor de aankomst der Eerwaarde Paters, 1600 Heilige Communies uitgedeeld.

En van den 1ste Januari 1899 tot den 1ste Januari 1900, werden er, in de kerk der Eerwaarde Paters, in het Begijnhof, 43850 Heilige Communies uitgedeeld.

Het is te zeggen dat, gedurende het eerste jaar dat de Eerwaarde Paters in onze stad doorgebracht hebben, er 41000 Heilige Communies meer dan het vorige jaar uitgedeeld werden.

Voor het jaar 1901, is het getal Heilige Communies, in de verscheidene kerken onzer stad uitgedeeld, nog merkelijk grooter dan dit van 1900.

In 1901 werden er, in de kerk der Eerwaarde Paters, in het Begijnhof, 52550 Heilige Communies uitgedeeld, tegen 43850 in 1900.

In O. L. V. kerk, 40700 in 1901, tegen 38550 in 1900.

In de kerk van den H. Joannes-Baptista, in 1901, 17700 tegen 16400 in 1900.

Gelijk onze lezers het zullen bemerken, is het getal H. Communies, in 1901 in iedere der 3 kerken onzer stad uitgedeeld, merkelijk grooter dan in 1900.

Indien dit getal merkelijk grooter geweest is in de kerk van het Begijnhof, is het insgelijks veel vermeerderd in O. L. V. kerk, alsook in de kerk van den H. Joannes-Baptista. Het getal H. Communies, in 1901 uitgedeeld in onze parochiale kerken, bereikt hetzelfde getal als in 1899, voor de aankomst der Eerwaarde Paters Minderbroeders in onze stad.

Is zulks niet het klaarblijkendste bewijs van het overgroot goed in onze stad verwezenlijkt en door onze heilige Kloosterlingen en door de uitmuntende geestelijkheid der twee parochien onzer stad, alsook van de diepe christene overtuigingen onzer katholieke bevolking ?

NIEUWS
uit de stad en de provincie.

Op de markt van Tongeren van verleden donderdag waren te koop gesteld : 390 paarden, 354 koeien en kalveren, 9 schapen, 142 vette varkens, 771 baggen, 326 loopers.

Paardenmarkt TE TONGEREN, DONDERDAG 13 FEBRUARI.

Volksbond St-Maternus. — Zondag l.l. om 3 uren 's avonds was er veel volk naar het lokaal van den Volksbond gekomen, om de voordracht « Vereel en opbouwing van het huisgezin » door den Eerw. Pater Ketnerius, Minderbroeder ter stede, gegeven, te hooren.

Na eene korte inleiding, waarin de spreker zijde hoe hij dien avond optrad als hoo hij geenszins een sermoon, maar wel eene redevoering wilde houden, behandelde hij zijn onderwerp volgender wijze : *Het huisgezin vervult in zijn bestaan — op stoffelijk, of tijdelijk gebied en op geestelijk gebied.*

Op welke drievoudige manier het huisgezin in zijn bestaan vervult, wilde hij slechts bestatigen, doch niet uitbreiden, omdat hij er geen bijzonder nut voor zijne aanhoorders in zag.

Drievoudig ook noemde hij het verval des huisgezins op stoffelijk gebied en wel ter oorzake der overdreven pracht of luxe, ter oorzake van de geldverkwisting in den drank, in de herberg en nog ter oorzake der uithuizigheid.

Iedereen zal gaarne bekennen en de ondervinding staalt het, dat door de overdreven pracht in kleederen, in huisraad en wijze van leven vele huisgezinnen der rijken ten grande gaan en die der werkende klas is nog steeds eindelaar toestand geraken, aangezien de uitgaven de inkomsten ver overtreffen.

Eveneens is het gelegen met de huisgezinnen, van dewelke een of meer leden zich overgeven aan geldverteering den drank. De wijgeest bloegenes zeide eens : « Een huis, dat een dronkaard voor eigenaar heeft, jaagt vroeg of laat zijn meester de deur uit. »

De schrikkelijke verwoesting in de huisgezinnen der werklieden aangericht door het drankmisbruik is zoon-klaar. Een werkman, die veel verteert in den drank, drinkt de tranen, het bloed, het leven zelfs zijner vrouw en kinderen.

Eindelijk door dat de leden der meeste huisgezinnen bijna nooit meer thuis zijn, zelfs niet des zondags of wanneer dan ook, om hunne uitspanningen te nemen, gebeurt het dat vele familiën als in tweeën of drieën gesneden zijn en er alzoo dikwijls geene oprechte welvaart meer heerscht, noch ware deelneming in lief 'e leed.

Als voorwaam middel ten opbeuring der op stoffelijk gebied vervallen huisgezinnen deidt de spreker aan : « *Verenigingen stichten en bijzitteren, die voor doel hebben hare leden de spaarzaamheid te leeren beoefenen.* » Immers overdreven

DE DOCHTER

van het

REGIMENT

10de VERVOLG.

— Piroska, ik bid u, om alles in de wereld, meest toch verstandig en redelijk ! Vergeet niet, wat ik u verleden liet, enigeloof mij, dat ik van u al het voor en zorgen zal, als eene moeder voor haar kind !

Bij deze vergelijking maast Piroska door hare tranen heen lachen. Doch weldra kreeg meer de bitterheid de overhand in haar gemoed.

— Hoe dan ik vertrouwen in u stellen ? Gij weet alle genegenen om u over mij te bekommeren — en gij hebt het niet gedaan. Ik was niets voor u — volstrekt niets ? Niet de kleinste plaats heb ik in uw leven ingenomen — niet het geringste rollekes er in gespeeld...

— Piroska — dat is geweest !... Maar nu zal het anders worden !

— Neen ! Nu mij ik het niet meer anders hijwe de laat gekomen vriendelijkheid laat mij volslagen koud. Met de vriendelijkheid van een man zit ik niets in. Als het mij daarom te doen was, zou het mij waarlijk niet veel moeite kosten !

— Dat geloof ik gaarne !

— Nu bedank ik u wel voor uwe bescherming. Als hij had ik haar nooiig gehad en zou zij mij ten segen hebben kunnen zijn. Maar nooit hebt gij eene hand voor mij omgedraid. Als men u bij uwe thuiskomst meegedeeld had dat uw rijpaard of uw lievelingshond verongelukt was, dan zoudge daarover waarschijnlijk dieper getreurd hebben, dan over de tijding dat ik gestorven was !

— Maar... Piroska...

— En daarom maar ik nu wel zoo trots zijn om te bedanken voor uplettendheden en bemoeiingen, waarvan ik de waarde niet meer op den rechten prijs weet te stellen, en die mij in elk geval te laat schijnen te komen.

— Maar, moet mijne belangstelling daarom minder waard zijn, omdat ik ze u betoon op het oogenblik dat ik u leer kennen ?

— Gij had mij reeds veel vroeger leeren kennen. Overigens, daarover kunnen wij, naar het schijnt, het niet eens worden. Laat ons dus de zaak maar laten zooals zij is. Verdere redeneeringen leiden toch tot niets.

Sander haalde de schouders op.

— Kort en goed, ge stuurt mij weg. Ik mag ook verder nog aan mijn kassier opdragen, voor u te zorgen, maar met mijn persoon wilt ge niets te doen hebben.

Wederom stoof Piroska op.

— Wilt gij mij een verwijt daarvan maken ?... Gij hebt mijn vermogen beheerd. Dat had ook een notaris of een curator kunnen doen, zonder daarom aanspraak te maken op bijzondere dankbaarheid. Voor de moeite, die gij u getroost hebt, ben ik u erkentelijk. Maar daarbij blijft het dan ook. Een warmer of dieper gevoel kunt gij van mij niet verlangen.

Sander zag Piroska eens scherp aan. Hier kwam ineens iets geheel nieuws op het tapijt. Haar vermogen !... Hij schrikte ervan. Als dit Sere dameken wist, dat geen stuk van deze kostbare meubels en tapijten, geen draad van de kleeren aan haar lijf haar rechtmatig eigendom was, zou zij dan niet een toontje lager zingen ? De gedachte prikkelde zijnen humor, en tegelijkertijd stond het ineens bij hem vast : zij moet in haren waan blijven, zij mag nooit te weten komen in welke illusie zij leeft.

Deze gedachte maakte hem vroolijk en gelukkig. En nogeene openbaring rees er op dit oogenblik in hem, van welke hij vroeger geen het minste vermoeden had gehad ; nauwelijks het besef, hoe bij, die anders een kalm en bezadigd man was, er ineens toe zou kunnen worden gebracht, zich voor eene schoone vrouw te ruineeren. Daarvoor liep hij nu nog wel geen gevaar. Maar hij voelde, dat Piroska over hem te gebieden had, dat zij slechts had te willen, om hem bals over kop zich te doen storten in alle mogelijke dwaasheden. Hij voelde dat hij zijne vrijheid, zijnen eigen wil verloren had. En toch vervulde hem dit gevoel met eene trilling van geluk.

Hij stond op, om weg te gaan. Slechts met eenen twijfel worstelde hij nog. Zou hij alles op eene kaart zetten en haar heden, nu reeds, zeggen hoe het met hem stond, trotseerende hare alles behalve vriendelijke stemming ? Of zou hij voorzichtig een gunstiger tijdstip voor zijne bekentenis afwachten ?

Hij bedacht zich er over, zonder te begrijpen dat het bedenken zu toch niets meer hielp, dat de beslissing reeds gevallen was, nog voor hij met bedenken was begonnen.

— Wilt gij reeds gaan, M. Sander ? vroeg Piroska, die zich zijn peinzend zwijgen wist te verklaren.

— Ja, ik ga heen. Maar eerst had ik u nog een woord willen zeggen.

Piroska, die reeds was opgestaan, ging weer zitten. Zij streek de plooien van haar kleed glad en leunde achterover in haren zetel. Wat kon hij haar nog te zeggen hebben ? Waarom sprak hij zoo wonderlijk, zoo plechtig ?

— Piroska, begon hij, ik heb eene reis rond de wereld gemaakt, en het reisavontuur, niet een reisavontuur, maar het reisavontuur, beleef ik eerst hier. Het is het reisavontuur van mijn leven. Het is over mij gekomen als eene macht, tegen welke ik weerloos, volstrekt weerloos ben. Ik ben verdwaald, en zal misschien nooit mijn weg weer vinden. Slechts een gids kan mij te recht brengen. Mijn lot berust in uwe hand. Ge kunt met mij doen wat gij wilt. Het is van mijnen kant eene onvoorwaardelijke overgave, op genade of ongenade.

Piroska had eerst gespannen toegehoord. Nu echter werkten deze geheel onverwachte woorden zoo geweldig op haar, dat hare kalmte en zelfgenoegzaamheid eenskiaps plaats maakten voor de diepste verwarring en verslagenheid.

— Ik... ik begrijp u niet, stamelde zij, als eene purperroos blozend.

— Neen, dat kunt gij ook niet begrijpen, Piroska, omdat gij u onmogelijk kunt verplaatsen in den gemoedstoestand van een man, die tot nu toe in zijn leven nog nooit door eene groote ontroering werd aangegrepen, en nu opeens met al zijn vezelen en denken letterlijk uit rand en band gerukt wordt.

— Ik begrijp waarlijk niets van hetgeen gij mij daar zegt, M. Sander, antwoordde Piroska zacht, maar het doet mij schrikken, het maakt mij angstig. Ook ik heb zulke schrikkende outroeringen nog nooit gekend, en ik ben er bang voor. Gij brengt mij uit mijn evenwicht. Er komt iets zonderlings in mijn eenraam bestaan, en ik zie het kostbaarste goed, dat ik bezit, mijn gemoedsrust, er door betreigd. Ik bid u, verstoor toch niet, wat mij zoo dierbaar is. M. Sander, als gij het werkelijk goed met mij meent, laat mij dan met rede. Gij, jaagt mij vrees aan.

— Tot vrees is geen reden, Piroska. Ik dring niet op eene beslissing aan. Dat zou krankzinnig zijn. Want wat weet zij van mij ? En ik zal ook zeker niet verder trachten uwe aangename gemoedsrust te verstoren. Maar toch moet ik het u zeggen, en wel op staanden voet, zonder mij nog te bezinnen... Ik ben mij zelve niet meer ! Ik ben aan u overgeleerd. Piroska, met lichaam en ziel, en als gij mij afwijst, dan weet ik niet wat met mijzelven beginnen, wat ik op de wereld nog doen moet, aangezien al het andere zin en waarde voor mij verloren heeft.

— Dat is verkeerd en dwaas. Een man als gij heeft toch nooit andere plichten en banden, dan... M. Sander, voelt gij dat niet ?

— Wat ik voel, Piroska, dat staat met diamanten beiderheid voor mijne oogen. Ja, ik heb plichten en banden — en die heb ik altijd erostig opgevat. Maar het onmogelijke kan ik van mijzelve niet verlangen. Eene deur die uit de scharnieren getild is, kan niet meer sluiten.

Piroska glimlachte.

— Maar dat is een allerbedenkelijkst geval ! Wat doen wij dan nu met die deur ?

— Doe er mee wat ge wilt, Piroska ! Het allerbeste zou zijn... Maar neen ! Dat is onzin en ondenkbaar. Ik wil u niet overrompelen, geene vrees aanjagen. Alleen moet ik u zeggen, wat ik nog nooit tot eene andere vrouw heb gezegd, dat ik mijn hart aan u verloren heb, mijn leven aan uwe voeten leg... Maar dat behoeft u geen schrik aan te jagen. Volstrekt niet ! Ik smeek u maar om één ding : niet ineens nu het vonnis uit te spreken, indien het verwietigend zijn moet. Neem er tijd toe. Misschien komt ge dan nog tot een ander besluit. Ik wacht weken, maanden en jaren — ik wacht zoo lang ik hopen mag. Het spreekwoord zegt : zoolang er leven is, is er hoop. Ik keer het om en zeg : zoolang er hoop is, is er leven !

— Ik sta verslagen ! Dat komt als uit de lucht gevallen ! Het gelijkt wel een mirakel !

— Dat is het ook, Piroska. Een wonder is er gebeurd... met mij. Eene nieuwe wereld is vergezeerd... met mij... Denkt gij dat ik zelve het begrijp ?... Maar toch is het zoo. Als een bliksem is het in mij geslagen. Ik heb u lief voor heel mijn leven !

Piroska stond op, maar bij ging voort :

— Trek het u niet aan, Piroska, en vooral wees er niet verstoord om ! Het is nu eenmaal zoo, het heeft zoo moeten zijn — en er valt niets meer aan te veranderen... Zoo ! En nu kan ik heengaan. Dit alleen heb ik u willen zeggen. Dit moest gij weten. Nu wil ik geduldig afwachten hoe gij over mij beslist.

Sander had die laatste woorden heel kalm uitgesproken, en nam nu zijnen hoed op om te vertrekken. Piroska scheen het niet te zien. Zij deed eenige stappen, maar niet naar hem, en niet naar de deur. Zij trad naar het venster en zag, met den rug naar hem gekeerd, naar de wolken. Na eene poos zegde zij, zonder het hoofd om te draaien :

— Mijnheer Sander !

— Piroska ?

— Kom eens hier !

Hij naderde.

— Neen, nog wat dichterbij !

Zij legde hare beide handen op zijne schouders en zag hem in het gezicht. Hij trilde ; het bloeg hem in de keel. Hij zou geen woord hebben kunnen uitbrengen. Het suiste hem in de ooren en het schemerde hem voor de oogen. Als door een nevel zag hij het bloeiende meisje vóór zich.

— Ik heb u nog niet eens goed aangezien, zegde Piroska, nog steeds met hare handen op zijne schouders, en haar gezicht dicht bij het zijne... en — eens aanzien mag ik toch den man wel, door wien ik mij zulke dingen moet laten zeggen...

— Piroska — heb medelijden !

— Gij zijt een merkwaardig man. Gij doet allebei uw oogen dicht !

— Toch niet ! Dat schijnt maar zoo. Zóó dom ben ik niet !

— Maar lang op twee gedachten hinken, is uwe fout niet — dat moet ik zeggen ! Gij springt ineens met beide beenen tegelijk in uw avontuur !

— Hebt gij dat woord verkeerd opgevat ?

— Wel neen ! Ik heb er niet eens over nagedacht. De methode is gevaarlijk... maar...

— Maar ?...

— Verlokkend. Het gevaar trekt aan — ook ons vrouwen soms.

— Piroska... pas op !

— Wat ? Gij waarschuwt mij ?

— Niet voor het gevaar. Maar... voor mijzelve !

— Och, ik ben niet meer bang, M. Sander.

— Piroska, ik herhaal u... pas op !

— Waarom en waarvoor dan toch ?

Nog steeds hield zij hare handen op zijne schouders en zag lachend naar hem op.

— Piroska — ik ben een man — en zulk een schepsel moet ge niet te veel verlangen. Ik heb u beloofd geduldig te zullen wachten, weken en maanden en jaren. Maar als gij u niet onbeduldelijk ophoudt zoo ontzettend hef en goed en schoon te zijn, dan...

— Dan ?

— Dan pak ik u zoo aanstonds bij uw rood hoofdje en zoen u, dat u hoores en zien vergaat !

Nu nam Piroska hare handen van zijne schouders en trad een stap terug.

Sander stond een oogenblik ontbatst, reeds vreezende dat hij haar gekrenkt, plotseling weer van zich vervreemd en afgestooten had.

Maar spoedig stelde hij zich gerust. Wat hij daar gezegd had, was eene zeer ernstige bedreiging ; en het was ook volstrekt niet onmogelijk of onwaarschijnlijk, dat de daden der woorden volgen zou. Doch dergelijke daden vervoert men in den regel niet juist aan het vesterf van wien door eenen zantal grinnikende overhuren bespied wordt.

Daarom had de achterwaartsche beweging van Piroska eene zoo diepe en verleggende beteekenis. Wat niet van pas kwam aan het vesterf, dat ging gevoeglijk in het middeer der kamer. Aanaan zoo vatte het Rudolf Sander op, toen hij het mejaje feitelijk bij haar rood kopje dan en haar kuste, dat haar werkelijk hoofen en zien vergaat.

(Wordt vervolgd.)